

Ergonomické pracovní návodky

Mgr. Tomáš Mixa,
MUDr. Vladimíra Lipšová

Proč

- Pracovníci často volí nevhodný způsob provádění pracovních úkonů, což vede k přetížení a nemocem pohybového aparátu
- Nevhodný způsob provádění se negativně projevuje při autorizovaném měření pracovních poloh a lokální svalové zátěže
- Propagace ergonomie a zdravého způsobu práce pomocí návodů jednoduchých k implementaci do firemního provozu

K čemu to slouží

- Snížení míry fyzické zátěže na pracovišti a tím snížení výskytu nemocí z přetížení
- Zefektivnění procesu výroby pomocí optimalizace lidské práce
- Snížení kategorie práce faktorů fyzické zátěže a pracovních poloh
- Podpora zdraví na pracovišti a snížení pracovní neschopnosti

Co je obsahem

- **Návod k práci s ergonomickou návodkou**
- **Ukázka ergonomických pokynů**
- **Šablona vnitropodnikové směrnice**
- **Šablona evidenčního listu**

Ukázka ergonomických pokynů

ODEBÍRÁNÍ MATERIÁLU - ÚKLON	VÝSLEDNÝ EFEKT TOHOTO POKYNU	PRAKTICKÁ POZNÁMKA
BRÁNÍ MATERIÁLU	Můžete očekávat snížení rizikového faktoru pracovní poloha v oblasti trupu. Nižší zátěž v oblasti zad a ramene. Menší riziko upuštění manipulovaného kusu. Možná úspora nákladů za nižší pracovní neschopnost, méně chyb a vyšší produktivitu.	S tímto pokynem souvisí potřeba změny pracovní polohy. V případě, že pracovník celou směnu stojí a nohy jej bolí, tak je pro něj problematické dělat kroky navíc a místo toho si volí úklony v zádech. K definování optimální zátěže na pracovišti může pomoci zkušený ergonom.
Při odebrání vstupního materiálu si k danému kusu vždy dojděte. Nenatahujte se za ním.		

Ukázka ergonomických pokynů

POLOHA ZÁPĚSTÍ PŘI PRÁCI	VÝSLEDNÝ EFEKT TOHOTO POKYNU	PRAKTICKÁ POZNÁMKA
ÚCHOP NÁSTROJE	Můžete očekávat snížení rizikového faktoru lokální svalové zátěže. Nižší riziko vzniku nemoci z přetížení díky nižší zátěži v oblasti ruky a předloktí. Snížení únavy rukou a díky tomu menší riziko vzniku chyb. Možná úspora nákladů za nižší pracovní neschopnost, méně chyb a vyšší produktivitu.	Nevhodná poloha v zápěstí souvisí s nerovnoměrným zatížením svalů předloktí. Rovina v zápěstí zajistí rovnoměrné zatížení celého předloktí, čímž předchází možnému přetížení. K přeučení těchto zlovyků pomůže fyzioterapeut specializující se na ergonomii práce.
Při práci se šroubovákem si udržujte zápěstí v rovině tak, jak je na obrázku.		

Ukázka ergonomických pokynů

VYUŽÍVÁNÍ MANIPULAČNÍ TECHNIKY	VÝSLEDNÝ EFEKT TOHOTO POKYNU	PRAKTICKÁ POZNÁMKA
MANIPULAČNÍ TECHNIKA	Můžete očekávat snížení rizikového faktoru pracovní poloha v oblasti trupu. Nižší riziko vzniku nemoci z přetížení u prací spojených s nadměrnou fyzickou zátěží. Snížení únavy zad a díky tomu menší riziko vzniku chyb. Možná úspora nákladů za nižší pracovní neschopnost, méně chyb a vyšší produktivitu.	K tomu, aby pracovníci využívali poskytnutou manipulační techniku, tak je důležité, aby je od práce nezdržovala. Klíčový je tedy výběr manipulační techniky, jednoduché k obsluze. K výběru vhodné manipulační techniky může pomoci zkušený ergonom.
Využívejte poskytnutou manipulační techniku (naklápeč) ke snížení zátěže na záda při manipulaci s díly.		

Ukázka ergonomických pokynů

ŘÍZENÁ ROTACE NA PRACOVÍŠTI	VÝSLEDNÝ EFEKT TOHOTO POKYNU	PRAKTICKÁ POZNÁMKA
	Můžete očekávat snížení rizikového faktoru. Nižší zátěž v oblasti celého těla. Nižší nástup únavy z probíhající monotónosti. Možná úspora nákladů za nižší pracovní neschopnost, méně chyb a vyšší produktivitu.	Pokud má být rotace zdravotně přínosná je potřeba zanalyzovat jednotlivé pracoviště z pohledu zátěže tělesných segmentů. Následně je potřeba rotovat mezi pracovišti, kde se zatěžují různé tělesné segmenty, aby nedošlo k přetížení z nadměrné jednostranné zátěže. Se všemi úskalími řízené rotace na pracovišti může pomoci zkušený ergonom.
Řiďte se směrnicí, která definuje pravidelnou rotaci na pracovišti k možné prevenci přetížení z jednostranné zátěže.		

Směrnice

- Vnitropodniková směrnice složí k zavedení ergonomických pokynů do firemní praxe
- Určuje odpovědné osoby, termíny kontroly a formu eskalace v případě, že pokyny nejsou plněny
- V případě měření autorizovanou laboratoří, či šetření nemocí z povolání je směrnice předkládána k nahlédnutí jako důkaz, že je způsob práce reálně řízen

ERGONOMICKÉ POKYNY K PRÁCI

VPŇ 6003

Revize: 01

1. Úvod

Za účelem definování zdravého pracovního postupu byla vytvořena směrnice BEST PRACTICE. Tato směrnice upřesňuje způsob práce z pohledu zdravotní zátěže.

Směrnice je závazná pro všechny zaměstnance, kteří pracují na pracovištích, kde jsou v pracovní návodce zapracovány postupy BEST PRACTICE.

Odpovědnost za plnění této směrnice má *směnový mistr / BOZP / technolog*.

2. Pracovní postup

- 1 Pracovní postup BEST PRACTICE je upřesněn na konkrétních pracovištích jako součást technologické pracovní návodky. Pokyny vztahující se k této směrnici jsou v návodkách označeny modrým puntíkem ●
- 2 Každému zaměstnanci, který se má těmito pokyny řídit, je poskytnuto školení (*při nástupu do zaměstnání / při změně pracoviště / jako součást BOZP školení / 1x ročně*), kde jsou mu pokyny prakticky představeny.
- 3 Plnění pracovního postupu BEST PRACTICE jednotlivými zaměstnanci je **1x měsíčně** kontrolováno a zápis této kontroly provádí odpovědná osoba do EVIDENČNÍHO LISTU, viz příloha č. 1.
- 4 V případě, že ergonomické pokyny nebudou zaměstnancem opakovaně plněny (*max. 3 upomenutí*) bude následovat *stržení XY Kč z osobního hodnocení / odebrání benefitu / opakované školení apod.*

Evidenční list

Evidenční list slouží k doložení aplikace a kontroly ergonomických pokynů do firemní praxe a může být vyžadován při měření autorizovanou laboratoří, která hodnotí pracovní polohy, či fyzickou zátěž.

BEST PRACTICE - EVIDENČNÍ LIST								
Evidenční list vychází ze směrnice č. VPN 6003 a slouží ke kontrole plnění pokynů jednotlivými zaměstnanci na pracovišti: Linka montáže podvozku - pracoviště M45								
Jméno pracovníka	Název pracoviště, kde školení/hodnocení probíhá	Datum úvodního zaškolení	Podpis školeného o účasti na školení	Na pracovišti jsou všechny potřebné nástroje a přípravky	Na pracovišti jsou jednotlivé pracovní komponenty správně uspořádané	Všechny další ergonomické pokyny jsou plněny	Datum hodnocení	Podpis hodnotitele (směnový mistr)
Josef Novák	Linka montáže podvozku - pracoviště M45	14.05.2021		ANO	NE - bedna s materiálem XY je uložena na pravé straně	NE - šroubovák drží špatně	21.05.2021	
Karel Bolavý	Linka montáže podvozku - pracoviště M45	14.05.2021		NE - chybí přípravek na zatlačení konektorů	NE - nesprávně uložené kabely	ANO	21.05.2021	
Bohdana Tuhá	Linka montáže podvozku - pracoviště M45	14.05.2021		ANO	ANO	NE - uklání se místo úkoků	21.05.2021	
Jiří Zdravý	Linka montáže podvozku - pracoviště M45	14.05.2021		ANO	ANO	ANO	21.05.2021	
Arnošt Paličatý	Linka montáže podvozku - pracoviště M45	14.05.2021		ANO	NE - bedna s materiálem XY je uložena na pravé straně	NE - nechce rotovat na pracovišti, neprovádí úkroky a místo toho se natahuje	21.05.2021	

Evidenční list doporučujeme začlenit do již existujících evidenčních listů, jako je zápis z BOZP obhlídky, kontrola technologických postupů apod.

**V případě jakýchkoli dotazů nás
kontaktujte**

Mgr. Tomáš Mixa

+420 736 166 088

Podpořeno MZ ČR – RVO („Státní zdravotní ústav - SZÚ, 75010330“)